

บุคลากรฐานทางธรรมชาติ : การสร้างรูป
และความหมายทัศนศิลป์จากวิธีคิดแบบนามธรรมของภาคใต้
Personification of Nature : Creation and Meaning of
Visual Art from People's Abstraction Mindset of
Southern Thailand Visual Art

วิเชษฐ์ จันทร์คงหอม^{1*} (Wichet Chankhonghom)¹

สุชาติ เทาทอง² (Suchat Thaonthong)²

โกสุม สายใจ³ (Kosoom Saichai)³

บทคัดย่อ

ความเชื่อดั้งเดิมร่วมกันของคนภาคใต้คือ เชื่อว่ามีสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในธรรมชาติ เช่น พระแม่ธรณี แม่โพสพ ทวด เป็นต้น ความคิดดังกล่าวเป็นความคิดนามธรรม เป็นบุคลากรฐานทางธรรมชาติ ที่คิดว่าเทพในธรรมชาติ มีชีวิตจิตใจเหมือนมนุษย์ ความเชื่อดังกล่าวถูกถ่ายทอดเป็นงานศิลปะ

การวิเคราะห์บุคลากรฐานทางธรรมชาติ พบว่า มีความเป็นเอกภาพ ระหว่าง ธรรมชาติ มนุษย์ สังคม วัฒนธรรม และเป็นวัฏจักร อีกทั้งมีแนวคิดที่แฝงอยู่คือ เอกภาพ ทวิลักษณ์ และพหุลักษณ์ มีความเชื่อมโยง ระหว่าง อดีต ปัจจุบัน อนาคต

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี 20131, อีเมล : wichet.chankhonghom23@gmail.com *

² ศาสตราจารย์เกียรติคุณ, สาขาทัศนศิลป์และการออกแบบ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี 20131, อีเมล : Suchat@go.buu.ac.th

³ รองศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, ชลบุรี 20131, อีเมล: kosaic@rpu.ac.th

¹ Doctoral Student, Visual arts and design Section, Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University, Chon Buri, 20131, Thailand, E-mail : wichet.chankhonghom23@gmail.com

² Prof., Visual arts and design Section, Faculty of Fine and Applied Arts, Burapha University, Chon Buri, 20131, Thailand, E-mail : Suchat@go.buu.ac.th

³ Assoc. Prof. Dr., Educational Administration Section, Faculty of Liberal Arts , Rajapruk University, Nonthaburi , 11130, Thailand, E-mail : kosaic@rpu.ac.th

*Corresponding author : E-mail address : wichet.chankhonghom23@gmail.com

Received : October 7, 2019 ; Revised : May 19, 2020; Accepted : May 28, 2020

ระหว่างความจริงกับอุดมคติ ระหว่างรูปธรรมกับนามธรรม จากแนวคิดสำคัญดังกล่าว สังเคราะห์เป็นผลงานสร้างสรรค์ แสดงรูปและความหมายทัศนศิลป์ ใช้หลักสุนทรียภาพ คือ ความงาม เกิดจากเอกภาพ ความกลมกลืน และต้องมีเป้าหมายเพื่อความดี มีวิธีการสร้างรูปแบบจาก ความจริงผสานกับอุดมคติ สังเคราะห์เป็นจินตภาพและ สร้างสรรค์ผลงานผ่านทัศนสัญลักษณ์ ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสร้างรูปทรงที่สัมพันธ์ กับทฤษฎีการรับรู้ของ เกสตอลท์ (Gestalt Theory) เช่น หลักการค้นหาสภาพรวม ที่เป็นเอกภาพ (Unified whole) และส่วนรวมย่อมได้รับอิทธิพลจากส่วนย่อยรอบตัว เพื่อสร้างการรับรู้แบบตรง (Sense perception) และแบบอ้อมซึ่งต้องแปลความหมาย (Sense conception)

เป้าหมายสำคัญของผลงานสร้างสรรค์ เพื่อสุนทรียภาพ และสะท้อนความหมาย ที่แท้จริง (Contextual meaning) ของวิถีคตินามธรรมจากบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ คือเอกภาพ วัฏจักรในธรรมชาติที่สมบูรณ์ ยั่งยืน ซึ่งผลกระทบทางความคิดนามธรรม จะส่งผลถึงการปฏิบัติให้เกิดเอกภาพ ความประสานกลมกลืน ความสมบูรณ์ ในวัฏจักรธรรมชาติ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรมภาคใต้

คำสำคัญ : บุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ, การสร้างรูปและความหมายทัศนศิลป์, วิถีคิดแบบนามธรรม, ทัศนศิลป์ภาคใต้

Abstract

There were mutual traditional beliefs of the people in Southern Thailand that there were the existence of gods and sacred items in the nature. These beliefs were reflected in art works in terms of personification of nature. This research aimed to study the backgrounds, significances, and values of these beliefs to analyze, synthesis, and create art works.

The analysis of personification of nature reveled that there were relationships among nature, human beings, societies, and cultures which were in cycles and in the forms of unity, duality, and pluralism. The creation of art forms were closely related to people's perceptions, and their meanings were

conveyed in both realistic and idealistic forms. Aesthetics was employed as beauty derived from unity, harmony, and the goals were for goodness. The theory of form creation was also employed, and with the relation to Gestalt Theory to create sense perception and sense conception. This created the uniqueness which derived from the integration of various Southern artistic characteristics.

The ultimate goal of the creative art works was not only for aesthetics but also reflecting the contextual meanings of personification of nature which conveyed abstract ideas and practices to create unity, harmony and perfection of the natural cycle as well as living harmoniously in the Southern multicultural society.

Keywords : Personification of nature, Creation and Meaning of Visual Art, Abstraction Mindset, Southern Thailand Visual Art

บทนำ

การวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์และการออกแบบ มหาวิทยาลัยบูรพา

ความเชื่อเรื่องสิ่งเหนือธรรมชาติที่สืบทอดในธรรมชาติ เช่น พระแม่ธรณี พระแม่คงคา เจ้าป่า เจ้าเขา ทวด เป็นต้น เป็นความคิดเชิงนามธรรมที่มีลักษณะเป็นบุคลาธิษฐานทางธรรมธรรมชาติ อันมีฐานความคิดเรื่องคุณธรรม ที่ให้ความสำคัญกับการอยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน สมดุล เป็นเอกภาพ และมีความสำคัญต่อสังคมพหุวัฒนธรรมภาคใต้ ที่มีความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง ชับซ้อน เปรียบบาง สุ่มเสี่ยงต่อความแตกร้าง

การวิเคราะห์ความเชื่อเรื่องบุคลาธิษฐานทางธรรมชาตินั้นเป็นโลกทัศน์ (Vision perception) เป็นประเด็นปัญหาและเป็นแรงจูงใจในการวิจัย ผลการสรุปองค์ความรู้นำไปสู่การสังเคราะห์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนสัญลักษณ์ (Visual symbolic) ที่แสดงอัตลักษณ์ทัศนศิลป์ในสังคมพหุวัฒนธรรม อีกทั้งหากเข้าใจ

ความหมายที่แท้จริง (Contextual Meaning) จากบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติจะนำไปสู่การเห็นคุณค่าของธรรมชาติ เป็นแนวทางการใช้ทรัพยากรธรรมชาติร่วมกันและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เป็นเอกภาพ ในพื้นที่สังคมพหุวัฒนธรรมภาคใต้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความเป็นมา แนวความคิด ความสำคัญ เนื้อหา และความเชื่อเกี่ยวกับบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติของภาคใต้
2. เพื่อวิเคราะห์มิติความสัมพันธ์ของวิถีคิดแบบนามธรรมเกี่ยวกับบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติของภาคใต้
3. เพื่อวิเคราะห์วิธีการคิดเชิงนามธรรมในการใช้บุคลาธิษฐานทางธรรมชาติสร้างรูปและความหมายในทัศนศิลป์ภาคใต้
4. เพื่อสังเคราะห์บุคลาธิษฐานทางธรรมชาติจากวิถีคิดแบบนามธรรมของภาคใต้สู่การสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์

การทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความเชื่อเกี่ยวกับบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติในปรัชญาตะวันออกให้มนุษย์รู้สึกเกรงกลัว และเคารพ เป็นอำนาจควรแก่การเคารพสักการะ เป็นพลังทางสร้างสรรค์และทำลายลักษณะ “หยินหยาง” (Yin – Yang) ในปรัชญาจีนอีกทั้งความเชื่อเรื่องมนุษย์กับธรรมชาติ (Man and The Nature) วิถีจีนโตไม่ได้แยกมนุษย์ออกจากธรรมชาติ หรือยกมนุษย์ให้อยู่เหนือข้ามพ้นธรรมชาติ ทำตัวเป็นนายเหนือธรรมชาติ ความสอดคล้องกลมกลืนทั้งสองฝ่ายเป็นเรื่องเดียวกันแยกออกจากกันไม่ได้ มนุษย์เกิดในธรรมชาติ จำเป็นต้องอยู่และอาศัยธรรมชาติ นับถือธรรมชาติเช่นเดียวกับที่นับถือตนเอง ไม่รังแกข่มเหงธรรมชาติ หาไม่ ถือว่าอกตัญญูต่อธรรมชาติที่ให้ทุกสิ่งทุกอย่างแก่มนุษย์ (สิทธิ์ บุตรอินทร์, 2554 : 245 - 247) ความเชื่อเกี่ยวกับธรรมชาติแบบตะวันออกเห็นความสำคัญ และเคารพธรรมชาติ รวมทั้งเข้าใจความสัมพันธ์เป็นเอกภาพระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

1. ความเชื่อเกี่ยวกับจักรวาลในวรรณคดีทางพุทธศาสนา

วรรณคดีทางพุทธศาสนามีเนื้อหาเกี่ยวกับตำนานการเกิดขึ้นของจักรวาล แทรกอยู่ในพระไตรปิฎกส่วนที่เป็นพระสูตร ตอนต้นของพระสูตร บันทึกตำนานเกี่ยวกับจักรวาลไว้ว่า จักรวาลไม่ได้เกิดขึ้นเพราะพระเจ้าสร้าง แต่เกิดขึ้นมาเอง สังคมในยุคแรกเป็นยุคแห่งความดีพร้อมเช่นเดียวกับคติของฮินดู ไม่มีรัฐ ไม่มีราชา ไม่มีถือครองกรรมสิทธิ์ ไม่มีสงคราม ไม่มีเพศ ไม่มีการแต่งงาน มีแต่พรหม แต่เมื่อพรหมกินดินที่มีรสชาติอร่อย ทำให้ร่างกายเปลี่ยนแปลงไป กลายเป็นคนเมื่อดินที่มีรสอร่อยหมดไป คนต้องเริ่มทำการเพาะปลูก เมื่อบริโภคข้าวสาลี ทำให้มีเพศชาย เพศหญิง มีราคะจริต มีการแต่งงาน ตามมาด้วยความคิดสะสม และการถือครองกรรมสิทธิ์ เกิดการลักขโมย การทะเลาะวิวาท ตำนานนี้จะปรากฏในงานเขียนประวัติที่ร่ำนับถือพุทธศาสนาในอนุทวีปและดินแดนที่ห่างไกลออกไปด้วย (สุกัญญา บำรุงสุข, 2555 : 60 - 63) ความเชื่อเรื่องจักรวาลในวรรณคดีทางพุทธศาสนาแสดงสัมพันธ์ของธรรมชาติกับพฤติกรรมของมนุษย์ ที่เกิดมาดิ้งตามอุดมคติ จนเสื่อมและแตกสลายไปในที่สุด หมุนวนเป็นวัฏจักรสืบไป เป็นวิธีคิดทางนามธรรมที่ใช้เหตุการณ์ ปรากฏการณ์ แทนเวลาและวัฏจักร

2. ความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติ

ในประเทศไทยความเชื่อดังกล่าวมีในทุกภูมิภาค และมีในภาคใต้จนกลายเป็นความเชื่อของคนในภาคใต้ด้วย อีกทั้งความเชื่อบางเรื่องยังสัมพันธ์กับสภาพภูมิประเทศในภาคใต้ รวมทั้งอาจเรียกชื่อต่างกัน เช่น ความเชื่อเรื่อง “พญาดือเล” เป็นความเชื่อของชาวเรือและประมงพื้นบ้านภาคใต้ฝั่งทะเลตะวันตก หมายถึงเทพเจ้าแห่งท้องทะเล หรือ พญาสะดือทะเล ประจำทะเลลึก อาจหมายถึงพระวิษณุ (นารายณ์) ในคติพราหมณ์ก็ได้ เพราะพระวิษณุอยู่ในเกษียรสมุทร หรือใน “สะดือทะเล” มีพญาอนันตนาคราชเป็นบัลลังก์ ชาวบ้านที่ออกเรือจับปลากลัวะคลื่นลมพายุซึ่งบางคนเชื่อว่าเกิดจากพญานาคแผลงฤทธิ์ จึงบนบานศาลกล่าวกับพญาดือเลให้คุ้มครอง (สุธวิศ พงศ์ไพบูลย์, 2548 : 179) ภาคใต้ฝั่งตะวันออก บุคลาธิษฐานถือเป็นภูมิปัญญาที่สำคัญ เชื่อว่ามีอำนาจเหนือธรรมชาติแผ่เร้นอยู่ทุกหนแห่ง เกิดภูมิปัญญาการอนุรักษ์ธรรมชาติ เกี่ยวกับรุกขเทวดา หรือเทพประจำแมกไม้ขึ้น

สร้างเป็นคติให้ตระหนักถึงคุณค่าธรรมชาติ เช่นคติการบูชาพญาไม้ หรือไม้ใหญ่ มีการนำผ้าไปพันรอบต้นเป็นนิมิตหมาย มีการเชนสรวงบูชาประหนึ่งต้นไม้ นั้น มีจิตรวิญญูณ ไม่ละเมียดด้วยประการทั้งปวง คติเรื่องพระภูมิเจ้าที่ ชคตบดี บริณ นางธรณี นางมณีเมขลา แม่โพสพ พระอินทร์ พระพาย เหล่านี้ล้วนมุ่งให้กตัญญูรู้คุณ ของดิน น้ำ ลม ไฟ และทรัพยากรธรรมชาติทั้งสิ้น (สุริวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, 2548 : 25 - 27) คนภาคใต้มีความเชื่อเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในธรรมชาติอันเป็นความคิดนามธรรมร่วมกัน มีเป้าหมายร่วมกันคือให้เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ

3. ความคิดนามธรรมในวัฒนธรรมไทย

การสร้างความคิดนามธรรมในวัฒนธรรมไทยนั้น อาศัยหลักที่อาจกล่าวกว้าง ๆ ได้ก็คือ คนไทยมองปรากฏการณ์รูปธรรมที่หลากหลายต่าง ๆ ว่าสัมพันธ์เชื่อมโยงกันอย่างกว้างขวางไม่ค่อยแบ่งปรากฏการณ์รูปธรรมออกเป็นส่วน ๆ อีกทั้งยังมีหลักศีลธรรมเป็นฐานแห่งความสัมพันธ์ของปรากฏการณ์รูปธรรมต่าง ๆ นี้ อาจเป็นศีลธรรมของพุทธศาสนา หรือเป็นระบบความเชื่อที่มีมาก่อนที่เราจะนับถือพุทธศาสนาก็ได้ เช่น เรื่องของผีและเทพารักษ์ก็เป็น “ศีลธรรม” อีกอย่างหนึ่งที่มีความสำคัญในการสร้างความคิดนามธรรมขึ้น ความคิดนามธรรมในวัฒนธรรมไทยจึงมักเกี่ยวโยงกับ ศีลธรรมอย่างใดอย่างหนึ่งเสมอ (อานันท์ กาญจนพันธุ์, 2548 : 116 – 122) ความคิดนามธรรมในสังคมไทยมีความเชื่อมโยงกับศีลธรรมและเป็นฐานของปรากฏการณ์ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน

4. ศิลปะไทยร่วมสมัย

บทวิเคราะห์ ของ จักรพันธ์ วิลาสินีกุล จากโครงการวิจัย “การวิจารณ์ ฐานะปรากฏการณ์ร่วมสมัยเพื่อพัฒนาความรู้ ด้านสังคมศาสตร์แห่งการวิจารณ์” ในแง่หนึ่งมุ่งความสนใจไปยังผลงานสร้างสรรค์ทางศิลปะร่วมสมัยในฐานะที่เป็น ปรากฏการณ์ทางสังคม จึงได้จัดสัมมนาเรื่อง “ปัญญา วิจิตรนสาร : ปรากฏการณ์ ศิลปะไทยร่วมสมัย” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนศิลป์ของศิลปิน ที่นำความรู้ จากอดีตมาสังเคราะห์สร้างขึ้นใหม่ จนพัฒนาเป็นแนวทางเฉพาะตัว

5. การผันแปรทางภาษาทางจิตรกรรมไทยประเพณีสู่ศิลปะร่วมสมัย

ประเด็นที่น่าสังเกตคือ ความผันแปรทางภาษาของจิตรกรรมไทยร่วมสมัย ที่นับว่าเป็นการสืบทอดแก่นของศิลปกรรมโบราณ และมีปัจจัยใดที่เป็นภาษาใหม่ สู่ร่วมกับคนร่วมสมัย ผลการสัมมนาทำให้เข้าใจชัดเจนขึ้นว่า

5.1 ภาษาทางจิตรกรรมไทยถูกออกแบบมาพร้อมกับเนื้อหาบางประการ ที่มีความหมายเชิงสัญลักษณ์ การสื่อความหมายด้วยโครงสร้างภาษาแบบนี้ ผู้สร้าง กับผู้รับต้องอยู่ในบริบทสังคมเดียวกันจึงจะเข้าใจความหมายเดียวกัน

5.2 ความรู้ด้านภาษาจิตรกรรมไทยเป็นเรื่องที่ต้องสั่งสมบ่มเพาะ การศึกษา เรียนรู้เพื่อเกิดองค์ความรู้จึงสามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ได้

5.3 ความคิดและจินตนาการของศิลปินเป็นองค์ประกอบสำคัญ เห็นว่า เนื้อหาของจิตรกรรมมีความเป็นนามธรรมสูง การถ่ายทอดความคิดด้วยภาพจึงต้องใช้จินตนาการ ช่วงแต่ละคนจะสามารถถ่ายทอดอารมณ์และจินตนาการส่วนตัว แต่อยู่ภายใต้โครงสร้างภาษาของครู แต่ศิลปินร่วมสมัยแตกต่างออกไป การถ่ายทอด ความคิดส่วนตัวต้องการองค์ประกอบภาพแบบใหม่ ซึ่งการศึกษาแบบตะวันตก เข้ามาช่วย

5.4 การเข้าใจจังหวะ ช่อไฟ การซ้ำ และการเคลื่อนไหวของลายไทย และความซาบซึ้งในความรู้สึกสงบ และความสูงส่งทางจิตใจ ซึ่งกลั่นกรองจากใจ ของช่างโบราณ เป็นแก่นทางสุนทรีย์ แม้จิตรกรรมไทยร่วมสมัยจะปรับเปลี่ยนภาษา ของจิตรกรรมโบราณ เนื้อหาที่อาจแตกต่างออกไป แต่ยังยึดแก่นทางสุนทรีย์เอาไว้

5.5 จากบริบททางสังคมที่เปลี่ยนไป จึงต้องแสดงเนื้อหาร่วมสมัยหรือ เรื่องที่เป็นปัจจุบัน และปรับแปรโครงสร้างทางภาษา

5.6 คุณค่าภาพลักษณ์ของจิตรกรรมไทย ไม่ได้ขยายพื้นที่ไปสู่คนส่วนใหญ่ ของประเทศ หากทำได้ศิลปะไทยจึงจะมีความเป็นสาธารณะอย่างแท้จริง

6. สุนทรียศาสตร์ในสังคมที่เปลี่ยนแปลง

จากผลการสัมมนาให้ข้อคิดไว้ว่า การรับ การเสพ งานศิลป์ไทยมีความสัมพันธ์ กับบริบททางสังคมอย่างยิ่ง ประเด็นเรื่องความผันแปรของภาษาและไวยากรณ์

ในจิตรกรรม จุดมุ่งหมายของการสร้างงานศิลปะ ตัวผลงานและการสื่อความหมาย หรือความเป็นสาระของศิลปะล้วนเกี่ยวข้องกับความร่วมมือ หรือความต่างสมัยของผู้รับกับตัวงาน

ศิลปินร่วมสมัยสามารถเลือกรูปแบบความหมายเชิงสัญลักษณ์ หรือเนื้อหาอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือบางส่วนจากภาพจิตรกรรมโบราณมาใช้ หรือสร้างความหมายเชิงสัญลักษณ์ขึ้นมาใหม่ หรือการผสมผสานเรื่องราวร่วมสมัยเข้าไว้ด้วย (จักพันธ์ วิลาสินีกุล, 2555 : 11 - 21) จากทัศนะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าจิตรกรรมไทยเป็นภาษาหนึ่ง ภาษาทางทัศนศิลป์ที่มีระเบียบแบบแผนในการแสดงออก และปรับเปลี่ยนไปตามการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ดังนั้นการใช้สัญลักษณ์ การอุปมาเนื้อหาและวิธีการสร้างสรรค์เพื่อสื่อความหมายต่อสังคมเพื่อให้ทัศนศิลป์เป็นสื่อร่วมสมัยที่แท้จริง อีกทั้งศิลปะควรมีบทบาทเป็นส่วนหนึ่งของพลวัตทางสังคม

7. ลักษณะเฉพาะของศิลปกรรมภาคใต้

งานศิลปกรรมภาคใต้มีความหลากหลายทั้งลักษณะดั้งเดิมและลักษณะผสมผสาน โดยภาพรวมพอแยกลักษณะงานออกได้ดังนี้

7.1 ประเภทสืบต่อมาจากแบบพื้นเมืองโบราณ สมัยอยุธยา สมัยลังกาवดี เป็นต้นหรือเป็นแบบดั้งเดิม อันเรียกว่าเป็นแบบ ศิลปะประเพณีนิยม (Traditional Arts) โดยมีพัฒนาการมีความเปลี่ยนแปลงอยู่ภายในตัวตามยุคสมัยด้วย บางครั้งอาจเป็นการเลียนแบบของเก่า เมื่อเห็นว่าของโบราณดั้งเดิมสวยงามควรอนุรักษ์

7.2 ประเภทที่ได้อิทธิพลจากกรุงเทพฯ หรือภาคกลาง เนื่องจากมีการติดต่อกับเมืองหลวงอย่างใกล้ชิด บางครั้งก็นำช่างเข้ามา มีการเคลื่อนย้ายศาสนวัตถุสิ่งของต่างๆ เข้ามา มีเจ้านายจากเมืองหลวงมาลงทุนสร้าง หรือคนในปักษ์ใต้ไปศึกษาเล่าเรียนมา ทำให้เกิดเป็นแบบศิลปะร่วมสมัยนิยม (Bangkok Arts)

7.3 ประเภทที่รับแบบอย่างอิทธิพลจากจีน เนื่องจากเมืองศูนย์กลางใหญ่ เช่น นครศรีธรรมราช สงขลา และปัตตานี มีเรือสำเภาแล่นติดต่อค้าขายกับจีนโดยตรง ชาวจีนอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานมากขึ้นและนำช่างและแบบอย่างศิลปกรรมจีน เช่น เจริญ ศาลา ศาลเจ้า สถาปัตยกรรม นวัตกรรมก่อสร้างและสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ บางครั้งผ่านเมืองท่าเช่น สิงคโปร์ ปีนัง ตลอดจนผ่านมาจากกรุงเทพฯ เป็นต้น จึงเกิดเป็นแบบ ศิลปะจีนท้องถิ่น (Local Chinese Arts) ขึ้น

7.4 ประเภทที่รับแบบอย่างจากตะวันตกและตะวันออกกลาง เนื่องจากมีชาวยุโรป อเมริกา เดินทางเข้ามาค้าขาย มาตั้งคลังสินค้า มายึดดินแดนต่างๆ ตั้งเป็นอาณานิคม เข้ามาเผยแพร่ศาสนาและศิลปวัฒนธรรมอย่างกว้างขวางมากขึ้นกว่าสมัยอยุธยา จึงเกิดเป็นศิลปะยุคอาณานิคม (Colonial Arts) และการติดต่อกับชาวอาหรับหรือประเทศเพื่อนบ้านที่นับถือศาสนาอิสลาม เป็นเหตุให้ได้รับอิทธิพลแบบอย่างศิลปกรรมจากต่างประเทศเข้ามาทั้งสิ้น (ประทุม ชุ่มเพ็งพันธ์. 2548 :193)

ศิลปกรรมภาคใต้เกิดจากการผสมผสานรูปแบบดั้งเดิมผสมผสานกับรูปแบบที่ได้รับจากภายนอกเช่นจากเมืองหลวง หรือจากต่างชาติ เกิดการสืบทอด ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง เกิดเป็นลักษณะเฉพาะของศิลปกรรมภาคใต้

วิธีการศึกษาวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ วิจัยเพื่อสร้างสรรค์ทัศนศิลป์ โดยวิเคราะห์สังเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางธรรมชาติ หลอมรวมข้อมูลเพื่อสร้างรูปแบบและความหมายทัศนศิลป์ ใช้ทฤษฎีนิยามค่านิยมทางจินตนาการ ผสมกับทฤษฎีการรับรู้โดยรวมของเกสโตลท์ ให้สัมพันธ์กับการรับรู้โดยตรงและโดยอ้อม

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการสำรวจ รวบรวม และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากแหล่งเอกสารต่างๆ เรื่องความเป็นมา ความสำคัญ โลกทัศน์ที่เกี่ยวข้องกับบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติและศึกษาการถ่ายทอดความเชื่อเป็นผลงานจิตรกรรมในภาคใต้

2.2 เก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

รวบรวมข้อมูลเรื่องจิตรกรรมฝาผนัง ที่สัมพันธ์กับบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ ในประเด็นความเป็นมา ความสำคัญ วิธีการการใช้ศิลปะแสดงวิธีคิดนามธรรม ทางด้านเนื้อหา รูปแบบศิลปะ และอัตลักษณ์เฉพาะของศิลปะในสังคมพหุวัฒนธรรม จำนวน 5 วัดประกอบด้วย

2.2.1 จิตรกรรมฝาผนังวัดป่ายาง จังหวัดนครศรีธรรมราช

2.2.2 จิตรกรรมฝาผนังวัดคูเต่า จังหวัดสงขลา

2.2.3 จิตรกรรมฝาผนังวัดโพธิ์ปฐมาวาส จังหวัดสงขลา

2.2.4 จิตรกรรมฝาผนังวัดจะทิ้งพระ จังหวัดสงขลา

2.2.5 จิตรกรรมฝาผนังโรงมหรสพทางวิญญูณ วัดสวนโมกขพลาราม จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.3 เก็บรวบรวมข้อมูลจิตรกรรมร่วมสมัยของศิลปินภาคใต้

รวบรวมข้อมูลที่สัมพันธ์กับบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ อัตลักษณ์ทางด้านรูปแบบทัศนศิลป์ และการสื่อความหมาย จากผลงานสร้างสรรค์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 12 ชิ้น ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ สังเกต และถ่ายภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง อุปกรณ์บันทึกเสียง และกล้องบันทึกภาพ

2.4 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์เนื้อหาบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ ในประเด็นความเป็นมา ความหมาย คุณค่า โลกทัศน์ของคนภาคใต้ที่สัมพันธ์กับบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ และวิธีการคิดเชิงนามธรรมจากบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ

วิเคราะห์จิตรกรรมฝาผนัง และจิตรกรรมร่วมสมัยในภาคใต้ที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ ในประเด็น รูปแบบ การสื่อความหมาย การใช้สัญลักษณ์ คุณค่า และอัตลักษณ์เฉพาะของศิลปะในสังคมพหุวัฒนธรรม ใช้สหวิทยาการในการวิเคราะห์ ประกอบด้วย

2.4.1 ทฤษฎีการเรียนรู้ สวายน – นัปโยด

2.4.2 ทฤษฎีวิธีศึกษาดำเนินงานพื้นบ้าน ตัวเชื่อมและคู่ตรงข้าม ของ เลวี - สเตราส์

2.4.3 ทฤษฎีสี่เหลี่ยมสัญลักษณ์ ของ เจมส์ คลิฟฟอร์ด (Jame Clifford)

2.4.4 ทฤษฎีการรับรู้ของเกสตาลท์ (Gestalt Theory)

2.4.5 ทฤษฎีการวิเคราะห์คุณค่าจิตรกรรม

2.4.6 ทฤษฎีองค์ประกอบศิลป์

2.5 ขั้นตอนการสังเคราะห์ข้อมูล

สังเคราะห์ หลอมรวม สร้างจินตภาพและสร้างสรรค์ผลงานผ่านทัศนสัญลักษณ์ ประยุกต์ใช้ทฤษฎีใช้ทฤษฎีนิยามคำนวณทางจินตนาการ ผสมกับทฤษฎีการสร้างรูปทรงที่สัมพันธ์กับการรับรู้ของ เกสตาลท์ (Gestalt Theory)

2.6 ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

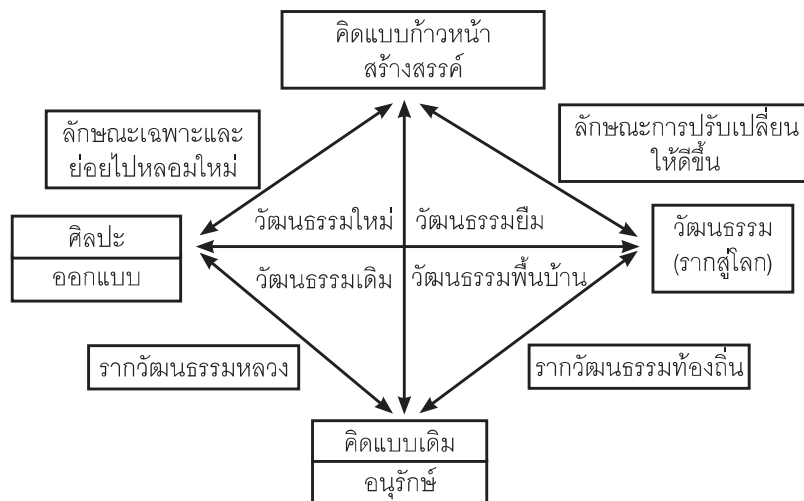
สร้างสรรค์ผลงาน โดยอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบผลงานและให้ข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาผลงานสร้างสรรค์

2.7 ขั้นตอนสรุปผลการวิจัย

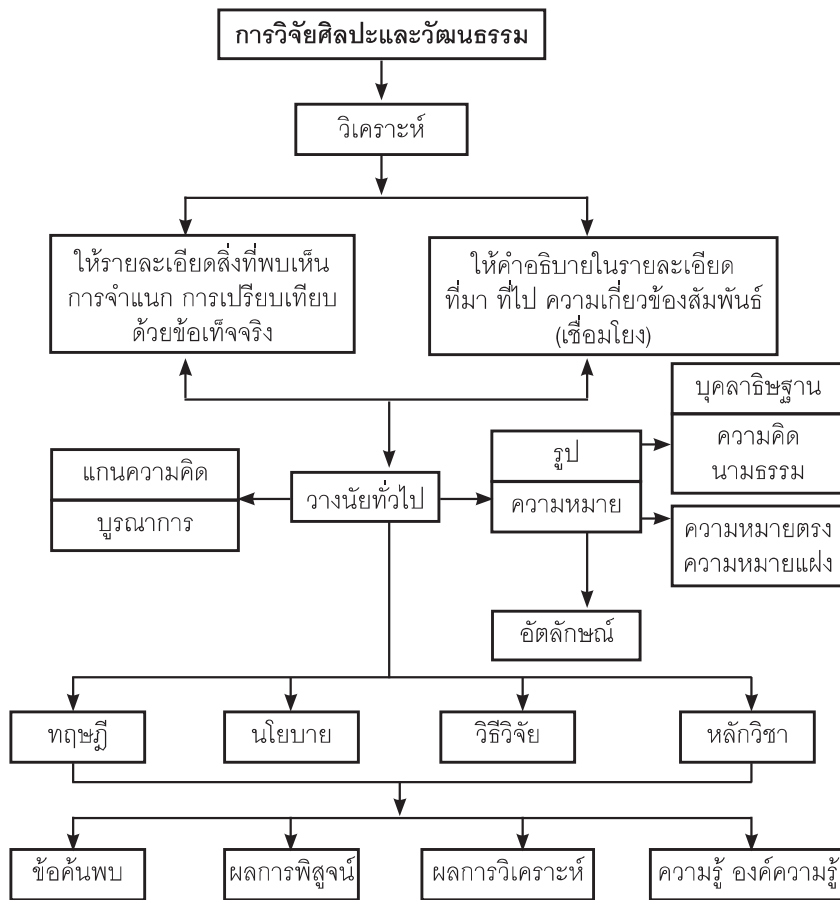
ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ตามประเด็นที่ศึกษาและมีภาพประกอบ

2.8 ขั้นตอนการเผยแพร่งานวิจัย

เผยแพร่บทความทางวิชาการ และจัดนิทรรศการแสดงผลงานสร้างสรรค์

แผนผังที่ 1 สี่เหลี่ยมสัญลักษณ์ (ภาษารหัส รูป ความหมาย รูปธรรม นามธรรม)
ที่มา : ประยุกต์จากสี่เหลี่ยมสัญลักษณ์ ของ เจมส์ คริฟฟอร์ด (2554 : ม.ป.ท.)

แผนผังที่ 2 การวิเคราะห์ศิลปะและวัฒนธรรม

ตารางที่ 1 สื่องค์ประกอบของบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ : การสร้างรูปและความหมายทัศนศิลป์จากวิธีคิดแบบนามธรรมของภาคใต้

แนวคิด	ภาษาภาพ	สัญลักษณ์	ความเชื่อที่ศึกษา
มุมมอง	ภาพลักษณ์	รูป	ตำนานและวรรณกรรมพื้นบ้าน
แนวทาง	- ทฤษฎีการสร้างภาษาภาพ - ทฤษฎีคู่ตรงข้ามและตัวเชื่อมของ เลวี - สเตรอสส์ - ทฤษฎีการรับรู้ของ เกสตัลท์ (Gestalt Theory) - ปรับปรุงจากสี่เหลี่ยมสัญลักษณ์ของ เจมส์ คลิฟฟอร์ด (Jame Clifford)	ความหมาย ความหมายตรง ความหมายแฝง	พุทธศาสนา พราหมณ์ฮินดู เต๋า ข่งจื้อ อิสลาม
วิธีการ	อัตลักษณ์	อุดมคติ	สุนทรียภาพ แนวพุทธศาสนา สุนทรียภาพจาก แนวคิดชาวจีน

ผลการศึกษา

1. แนวความคิดรวมของบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ

บุคลาธิษฐานทางธรรมชาติของภาคใต้คือ มีลักษณะเป็นวัฏจักร และเอกภาพของความสัมพันธ์ ระหว่างธรรมชาติ มนุษย์ สังคม และวัฒนธรรม มีความเป็นเอกภาพ ทวิลักษณ์ และพหุลักษณ์

1.1 เอกภาพ คือ การรวมเป็นหนึ่งเดียวของ มนุษย์ ธรรมชาติ รูปและนาม เอกภาพของ ความจริงและอุดมคติ

1.2 ทวิลักษณ์ คือ ความเป็นคู่ คู่ตรงข้าม เช่น หยินกับหยาง ขาวกับดำ มีดกับส่ว่ง นรกกับสวรรค์ ดึกกับสว่าง ฟ้ากับดิน เป็นต้น

1.3 พหุลักษณ์ คือ สังคมพหุวัฒนธรรม พหุศิลปวัฒนธรรม

2. การสร้างรูปแบบทัศนศิลป์

วิธีคิดนามธรรมจากบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติในภาคใต้ แสดงออกผ่านรูปแบบที่มีส่วนผสมของความจริง อุดมคติ และทัศนสัญลักษณ์

2.1 ทฤษฎีที่ใช้ในการสร้างสรรค์รูปแบบ

2.1.1 ทฤษฎีการรับรู้ ของเกสตาล (Gestalt Theory) คือ การรับรู้ภาพรวม และส่วนรวมย่อยประกอบขึ้นจากส่วนย่อย รวมทั้งการหาความเชื่อมโยง ความเหมือน ความต่าง ส่งผลให้เกิดความคิดรวบยอดทางการรับรู้ (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2545 : 105 - 106)

2.1.2 ทฤษฎีนิยามคำนวณทางจินตนาการ เป็นการสร้างรูปทรงเชิงอุดมคติและการแสดงออกทางเนื้อหาที่มีความหมาย เข้าใจได้ต่อผู้รับรู้ (สุชาติ สุทธิ, 2544 : 70 - 71)

2.1.3 ทฤษฎีวิธีการศึกษาดำเนินบ้านของ เลวี - สเตราส์ แนวคิดหลักเรื่อง คู่ตรงข้าม (Binary opposition) และ ตัวเชื่อม (Mediation) เช่น หาสิ่งที่เป็นคู่ตรงข้าม หาตัวเชื่อมของคุณสมบัติทั้งทางรูปธรรมและนามธรรม (ศิริพร ณ ถลาง, 2557 : 300) เช่น ใช้ลิง เป็นสัญลักษณ์ แทนความคิดที่เคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง หรือใช้มือที่ร่ายรำ เคลื่อนไหวต่อเนื่องการเปลี่ยนแปลงของปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ใช้สัญลักษณ์มือที่โอบอุ้ม แทนธรรมชาติที่หล่อเลี้ยงสรรพชีวิต ความเชื่อจากรากฐานภูมิปัญญาชาวจีน ลัทธิเต๋า ประยุกต์ใช้สัญลักษณ์ของลัทธิเต๋าคือ หยิน หยาง คือคู่ตรงข้ามที่หมุนเวียน เกื้อหนุนเป็นคู่ เช่น มืด กับสว่าง ดำ กับขาว ดีกับชั่ว

3. วิธีการสังเคราะห์ประกอบสร้าง

เกิดจากการหลอมรวมข้อมูล จากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ ศึกษาจิตรกรรมพื้นบ้าน และศึกษาจิตรกรรมร่วมสมัย เพื่อสร้างจินตภาพและแสดงออกเป็นผลงานจิตรกรรมร่วมสมัย รูปแบบอุดมคติ แสดงเอกภาพ วัฏจักร โดยใช้รูปลิง แทนความคิดนามธรรม ใช้รูปแม่แทนเทพหรือสิ่งเหนือธรรมชาติ ใช้กลุ่มบุคคล แทนสังคมพหุวัฒนธรรม เป็นรูปทรงหลัก และประกอบด้วนรูปทรงย่อยซึ่งเป็นสัญลักษณ์แทนมนุษย์ และสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติ แผงอยู่ในรูปทรงหลักอย่างกลมกลืนเป็นเอกภาพ

4. การใช้สีเชิงสัญลักษณ์

ทฤษฎีนี้ใช้เพื่อแยกแยะสิ่งที่เชื่อมหาสิ่งที่มีคุณสมบัติร่วมกัน พ้องกันกับสิ่งที่ต่างกัน การใช้สีที่มีความหมายเชิงสัญลักษณ์ เช่น ใช้สีเหลือง เทียว ส้ม น้ำตาล จักรของฤดูกาลก็มีสีที่สอดคล้องกัน การใช้สีที่เป็นสัญลักษณ์ร่วมสมัยในยุคสมัยปัจจุบันที่รับรู้ร่วมกัน

การหารูปทรงร่วมกันของสรรพชีวิต รวมทั้งมนุษย์ด้วย คือคุณสมบัติบางประการที่แสดงถึงความเป็นชีวิต คือ ความเคลื่อนไหว เหมือนมีปีก เกิด เจริญเติบโต เปลี่ยนผันแปรรูปร่างอย่างต่อเนื่อง มีส่วนประกอบสำคัญคือ หัว ตา มือหรือปีกที่เคลื่อนไหว สืบสายพันธุ์ และเสื่อมสลายไปตามอายุขัย

5. ทฤษฎีการรับรู้ของเกสตาลท์ (Gestalt Theory)

ทฤษฎีการรับรู้ของเกสตาลท์ คือ การรับรู้ทางการเห็น โดยเชื่อมโยง สิ่งที่สัมพันธ์ และแยกแยะสิ่งที่ต่างกัน และประมวลผลเพื่อการรับรู้ภาพรวม

6. หลักการสุนทรียภาพทางทัศนศิลป์

หลักการทางสุนทรียภาพจากแนวคิดชาวจีนคือเอกภาพ และความกลมกลืน อีกทั้งเชื่อว่า ความงามต้องส่งผลถึงความดี ศิลปะจึงจะมีคุณค่า และสุนทรียภาพแนวพุทธศาสนา คือ ความงามแบบอุดมคติ รวมทั้งการรับรู้สุนทรียภาพแบบอ้อมซึ่งต้องตีความเพื่อแปลความหมาย

7. หลักการทางทัศนศิลป์

การสร้างจินตภาพเชิงทัศนสัญลักษณ์จากรูปทรง สี เส้น ที่ผสมสัมพันธ์เชื่อมโยง เพื่อสร้างเอกภาพ และความกลมกลืน เช่น รูปทรงที่แสดงเอกภาพ ความกลมกลืน ในวัฏจักรคือองค์ประกอบในรูปทรงกลม และมีส่วนประกอบที่ให้ความรู้สึก หมุนวน เคลื่อนไหว ของรูปสัญลักษณ์

8. อัตลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรมภาคใต้

สร้างรูปแบบสร้างสรรค์จากอัตลักษณ์จิตรกรรมฝาผนัง เช่น รูปแบบของจิตรกรรมวัดจะทิ้งพระ ภาพโดยรวมสีเหลือง พื้นระนาบของต้นไม้เว้นพื้นสีขาว ซึ่งเป็นสีพื้นของฝาผนัง และตัดเส้นด้วยสีดำ และประยุกต์ให้ใช้ลวดลายและ

เทคนิคบาติกมาปรับใช้ เช่นลวดลายของผ้าบาติก ประกอบด้วยเส้นและจุด ลวดลายพันธุ์พฤกษาจะผสมผสานภาพสัตว์ที่มีลักษณะเฉพาะแฝงอยู่ในลวดลาย รวมทั้งแสดงอัตลักษณ์จากรูปแบบหนังตะลุง ใช้เส้นผสมจุด สีสว่างสดใส

9. เนื้อหา

เนื้อหาแสดงความคิดนามธรรมจากบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ เทพในธรรมชาติ เอกภาพ ความกลมกลืน ความสัมพันธ์ของธรรมชาติ มนุษย์ สังคม และวัฒนธรรมผลงานสร้างสรรค์

แนวความคิดผลงานสร้างสรรค์ชุดที่ 1 เอกภาพในวิถีคิดนามธรรม

วิถีคิดนามธรรมจากบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ เป็นความคิดแบบหลอมรวมความคิดนามธรรมที่เคลื่อนไหว เป็นพลังแฝง เป็นโลกทัศน์ อุดมคติ และมีอิทธิพลต่อการปฏิบัติในบริบทของธรรมชาติ มนุษย์ สังคม และศิลปวัฒนธรรมอย่างเป็นเอกภาพ การสร้างจินตภาพโดยใช้สิ่งเป็นบุคลาธิษฐานแทนความคิดนามธรรมเป็นสื่อสัญลักษณ์ที่รับรู้ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรมภาคใต้

ผลงานสร้างสรรค์ชุดที่ 1

ภาพชุดที่ 1 ชื่อผลงาน เอกภาพในวิถีคิดแบบนามธรรม เทคนิค สีอะคริลิก

ความหมายตรง คือความคิดนามธรรมจากบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ
เอกภาพ ทิวทัศน์ พหุวัฒนธรรม

ความหมายแฝง คือวิถีคิดนามธรรมมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ของธรรมชาติ
มนุษย์ และสังคมวัฒนธรรม

แนวความคิดผลงานสร้างสรรค์ชุดที่ 2 เอกภาพในธรรมชาติ

เทพในธรรมชาติเป็นผู้ดลบันดาลให้เกิดวัฏจักรในธรรมชาติ เปรียบเหมือนการร่ายรำอย่างมีจังหวะ ล้วนส่งอิทธิพลต่อวิถีชีวิต ก่อให้เกิดจินตภาพในรูปแบบบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ เปรียบเหมือนแม่ผู้มีพลัง และมีเมตตาเลี้ยงดูทุกสรรพชีวิต

ภาพชุดที่ 2 ชื่อผลงาน เอกภาพในธรรมชาติ เทคนิค สีอะคริลิก

ความหมายตรง สื่อถึงเทพในธรรมชาติ และสรรพชีวิตที่เคลื่อนไหวสอดคล้องกับปรากฏการณ์ธรรมชาติ

ความหมายแฝง คือการสะท้อนความคิดนามธรรมที่มีต่อเทพในธรรมชาติ คือแม่ มีคุณสมบัติ คือ มีเมตตา มีคุณธรรม มีความสำคัญ และยิ่งใหญ่

แนวความคิดผลงานสร้างสรรค์ชุดที่ 3 เอกภาพในสังคมพหุวัฒนธรรม

สังคมพหุวัฒนธรรม ได้หลอมรวมผู้คนที่หลากหลายเชื้อชาติ ศาสนา รวมเป็นคนไทยภาคใต้ที่เชื่อเรื่องสิ่งเหนือธรรมชาติ เป้าหมายสำคัญของบุคลากรพื้นฐานทางธรรมชาติ คือให้เคารพ เห็นคุณค่าของธรรมชาติ และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

ภาพชุดที่ 3 ชื่อผลงาน เอกภาพในสังคมพหุวัฒนธรรม เทคนิค สีอะคริลิก

ความหมายตรง สื่อถึงเหตุการณ์ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เป็นทั้งความจริงที่เป็นรูปธรรม และเป็นความคิดนามธรรมที่ไร้รูปลักษณะ แต่สามารถถ่ายทอดผ่านบุคลากรพื้นฐาน แสดงให้เห็นเอกภาพของโลกมนุษย์ นรก สวรรค์ เห็นอดีต ปัจจุบัน อนาคต และการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม

ความหมายแฝง แสดงความงามของการหลอมรวมความแตกต่างหลากหลาย ความมีสีสัน ให้เป็นเอกภาพในสังคมพหุวัฒนธรรม

ผลงานสร้างสรรค์ ระยะที่ 2

ภาพชุดที่ 4 ชื่อผลงาน เอกภาพในวิถีคตินามธรรม เทคนิค สีอะคริลิก ขนาด 100 x 100 ซม.

ภาพชุดที่ 5 ชื่อผลงาน เอกภาพในธรรมชาติ เทคนิค สีอะคริลิก ขนาด 80 x 80, 80 x 100 ซม.

ภาพชุดที่ 6 ชื่อผลงาน เอกภาพในสังคมพหุวัฒนธรรม เทคนิค สีอะคริลิก ขนาด 80 x 100 ซม.

สรุป

บุคลากรพื้นฐานทางธรรมชาติ การสร้างรูปและความหมายทัศนศิลป์ สื่อความหมายที่สะท้อนความเชื่อเรื่องเทพในธรรมชาติ ความเป็นไปตามวัฏจักรอย่างมีเป็นเอกภาพ มีลักษณะเป็นเอกภาพ ทวิลักษณ์ พหุลักษณ์ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติมนุษย์ และสังคมวัฒนธรรม

ใช้ทฤษฎีวิธีการวิเคราะห์ตำนานพื้นบ้านของ เลวี - สเตราส์ แนวคิดหลักเรื่อง คู่ตรงข้าม (Binary opposition) และ ตัวเชื่อม (Mediation) สร้างรูปแบบที่สัมพันธ์กับทฤษฎีการรับรู้ของ เกสตัลท์ (Gestalt Theory)

สร้างจินตภาพผ่านรูปแบบบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ ผ่านการสังเคราะห์เพื่อหลอมรวมความจริงจากธรรมชาติที่เป็นรูปธรรม กับความจริงจากการรับรู้แบบนามธรรม สร้างจินตภาพและถ่ายทอดรูปแบบผ่านสร้างสรรค์รูปแบบใหม่เป็นทัศนศิลป์ร่วมสมัย ในแบบอุดมคติเชิงสัญลักษณ์ ใช้รูปแบบศิลปะสะท้อนอัตลักษณ์ทางศิลปะจากสังคมพหุวัฒนธรรม สื่อความหมายแบบตรงและแบบอ้อม อีกทั้งมีเป้าหมายเชิงสุนทรียภาพ

ผลการศึกษาวิจัยและผลงานสร้างสรรค์จะเป็นสื่อและเป็นการสะท้อนความหมายที่แท้จริงของบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ คือให้เห็นความจริงในธรรมชาติ เห็นคุณค่าของธรรมชาติและคุณธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นเอกภาพ สันติสุขในสังคมพหุวัฒนธรรมภาคใต้

อภิปรายผล

การศึกษาเอกสาร ศึกษาภาคสนาม การใช้สหวิทยาการในการวิเคราะห์ได้ข้อค้นพบตามวัตถุประสงค์ และสังเคราะห์โดยการหลอมรวมเป็นผลงานสร้างสรรค์ในลักษณะของงานทัศนศิลป์ร่วมสมัยขึ้นใหม่ จำนวนสามชุด ที่สัมพันธ์กับสมมติฐานในการสร้างสรรค์ และตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ คือสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ร่วมสมัยจากบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ รูปแบบอุดมคติเชิงสัญลักษณ์ สะท้อนโลกทัศน์ของคนภาคใต้ และแสดงมิติสัมพันธ์ของบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ คือความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ มนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับสังคมวัฒนธรรม

การสร้างรูปและความหมายทัศนศิลป์เพื่อสื่อสารและสร้างความคิดนามธรรมที่เป็นเอกภาพร่วมกัน ในความเชื่อเรื่องบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ ที่เห็นธรรมชาติเป็นบุคคลและปฏิบัติต่อเทพในธรรมชาติเหมือนเพื่อนมนุษย์ ให้ความเคารพ ไม่ละเมิด เป็นผู้ร่วมรับรู้ทุกข์สุขของมนุษย์ ความคิด ความรู้สึกดังกล่าวได้ถ่ายทอด

เพื่อหล่อหลอมความคิดผู้คน ให้มีจิตใจอ่อนโยน มีจริยธรรม เพื่อขยายขอบเขตวิธีคิดดังกล่าวให้เชื่อมความสัมพันธ์ในการอยู่ร่วมกันอย่างเคารพความแตกต่างหลากหลาย เห็นอกเห็นใจเพื่อนมนุษย์ ให้เกิดเอกภาพ ความสันติสุข ในสังคมพหุวัฒนธรรมภาคใต้

การสร้างสรรค์ผลงานแสดงรูปและความหมายทัศนศิลป์ จากบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ อันเป็นวิธีคิดนามธรรมของภาคใต้ที่แสดงอัตลักษณ์ทางทัศนศิลป์แสดงถึงการเชื่อมโยงเป็นเอกภาพทางสุนทรียภาพที่มีร่วมกันในพื้นที่สังคมพหุวัฒนธรรมภาคใต้

จากความเป็นมา วัตถุประสงค์ของการวิจัยสร้างสรรค์ที่ตั้งไว้ ค้นพบความหมายของวิธีคิดนามธรรมจากบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ หลอมรวมข้อมูลเพื่อสร้างรูปแบบโดยใช้ทฤษฎีนิยามคำนวณทางจินตนาการ ผสมกับทฤษฎีการรับรู้โดยรวมของเกสโตลท์ สัมพันธ์กับการรับรู้โดยตรงและโดยอ้อม อีกทั้งสามารถแสดงอัตลักษณ์ทัศนศิลป์ภาคใต้ รวมทั้งเป็นสื่อเพื่อสร้างการรับรู้ความจริงจากบุคลาธิษฐานทางธรรมชาติ เช่น อนิจลักษณะ วัฏจักร และเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขเป็นเอกภาพในสังคมพหุวัฒนธรรมภาคใต้

ข้อเสนอแนะ

1. เป็นฐานความรู้ในการศึกษารูปแบบและการสื่อความหมายของลวดลายสัญลักษณ์ ศิลปะในสังคมพหุวัฒนธรรม
2. เป็นแนวทางศึกษาวิจัย วิธีการผสมผสาน หรือ การหลอมรวมรูปธรรมกับนามธรรมในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ
3. สามารถขยายขอบเขตการศึกษาไปสู่การศึกษามหาวิทยาลัยทางธรรมชาติในเอเชีย เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์

เอกสารอ้างอิง

- จักพันธุ์ วิลาสินีกุล. (2555). **ปัญญา วิจิตรนสาร : ปรากฏการณ์ศิลปะไทยร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ : คมบาง.
- เจมส์ คลิฟฟอร์ด. (2554). **ฟ้าเดียวกัน**. แปลโดย ประชา สุขิวิธานนท์. กรุงเทพฯ : ฟ้าเดียวกัน.
- ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์. (2548). **ศิลปวัฒนธรรมภาคใต้**. กรุงเทพฯ : ศรีวิสาสน์.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2545). **ประวัติศาสตร์ศิลป์และการออกแบบ**. กรุงเทพฯ : อีแอนด์ไอคิว.
- ศิริพร ณ ถลาง. (2557). **ทฤษฎีคติชนวิทยา วิธีวิทยาในการวิเคราะห์ตำนานนิทานพื้นบ้าน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สิทธิ์ บุตรอินทร์. (2554). **ปรัชญาเปรียบเทียบมนุษยนิยมตะวันออกกับตะวันตก**. กรุงเทพฯ : สร้างสรรค์บุ๊คส์.
- สุกัญญา บำรุงสุข. (2555). **อ่านอินเดีย ประวัติศาสตร์นิพนธ์อินเดีย ก่อน ค.ศ. 1947**. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- สุชาติ สุทธิ. (2544). **คู่มือการสอนสุนทรียภาพของชีวิต**. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- สุริวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2548). **รู้จักทักษิณ**. กรุงเทพฯ : สุขภาพใจ.
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. (2548). **ทฤษฎีและวิธีวิทยาของการวิจัยวัฒนธรรม : การทะลุกรอบและกับดักรับความคิดแบบคู่ตรงกันข้าม**. กรุงเทพฯ : อมรินทร์บุ๊คเซนเตอร์.